

рівня знань в певній галузі професійної діяльності. Знання мають надаватись не тільки з приводу основних програм та інструментів, що необхідні для оптимізації часу та удосконалення ефективності процесу здобування освіти, але при цьому необхідно враховувати ризики та небезпеку, яку можуть нести сучасні технології.

Дослідники виокремлюють різні компоненти інформаційної компетентності. Найбільш поширені з них: когнітивний, ціннісно-мотиваційний, комунікативний, рефлексивний, технологічний [2, с.253].

Уміння адаптуватись та швидко орієнтуватись в сучасному світі, реагувати на запити сьогодення, що знаходиться в постійній динаміці дає можливість сформулювати необхідні компетенції для професійного та особистого розвитку.

На сьогодні існує широкий спектр інструментів для забезпечення якісної освіти, але необхідно сформувати навчальні матеріали та підібрати методики для використання даного ресурсу з урахування андрагогічних принципів навчання.

Отже, інформаційна компетентність сприяє рівному доступу до якісної освіти кожного громадянина, забезпечує якість, сучасність та доступність освіти, пропонує та розвиває канали для неперервної освіти протягом життя.

Список літератури

1. Орлова Н. С., Мохова, Ю. Л. Впровадження інформаційних технологій в систему корпоративного управління. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. № 3. С. 355-365.

2. Когут І. Інформаційна компетентність як структурний компонент професійно-педагогічної комунікативної компетентності педагога в сучасному освітньому просторі. Освітологічний дискурс. 2018. № 3-4 (22-23). С. 246-258.

УДК 811.161.2

Мунтян О. О.

к. філол. н., доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Київський національний університет
технологій та дизайну, Україна

ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОЗНАВСТВА: СПЕЦИФІКА І НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

Українське термінознавство є важливою складовою лінгвістичної науки, що забезпечує розвиток спеціальної лексики, необхідної для фахової комунікації в різних галузях знань. Водночас, цей напрям має свої особливості та проблеми, зумовлені історичними, соціокультурними й мовними факторами.

Українське термінознавство формувалося в складних історичних умовах, що суттєво вплинуло на його розвиток. Під час тривалого періоду колоніального тиску українська мова обмежувалася у сфері наукового вжитку, що призвело до занедбаності та фрагментарності термінологічної бази. З набуттям незалежності

України почалося активне відродження національної мови, зокрема і в сфері термінознавства.

Серед особливостей українського термінознавства можна виділити його інтеграцію із загальнославистичними традиціями, вплив інших мов на формування української терміносистеми, спрямованість на унормування та стандартизацію та термінологічну спадковість.

Це все пояснюється тим, що, по-перше, багато українських термінів утворені за аналогією до термінів інших слов'янських мов, по-друге, з огляду на тривалі культурні й наукові контакти, значна частина українських термінів має запозичене походження, зокрема з латини, німецької, французької та англійської мов, по-третє, у сучасному українському термінознавстві проводиться активна робота зі створення і впровадження єдиних термінологічних стандартів для різних галузей науки і техніки, по-четверте, в сучасному українському термінознавстві враховується досвід попередніх термінологічних розвідок.

До проблем сучасного українського термінознавства можна віднести неоднорідність термінології, відсутність усталених стандартів і деяких галузях науки та техніки, мовну інтерференцію та недостатній рівень міжнародної науково-технічної співпраці [2].

Через тривалу відсутність єдиної мовної політики в Україні терміни часто мають кілька варіантів, що ускладнює їх вживання у наукових текстах і професійній діяльності. Наприклад, паралельне використання *менеджмент* і *управління* у бізнес-контексті створює плутанину. Особливо це стосується нових або інноваційних сфер, таких як інформаційні технології (*хмарні обчислення*, *штучний інтелект*) чи біотехнології (*генно-редагування*, *біоматеріали*).

Надмірне використання запозичень, зокрема англіцизмів, може знижувати зрозумілість термінології для широкої аудиторії. Наприклад, слова *дедлайн* чи *брейншторм* часто використовуються без українських відповідників *термін виконання* або *мозковий шторм*.

Обмежений обмін досвідом із зарубіжними фахівцями ускладнює інтеграцію української термінології у світовий науковий простір. Так, українські терміни часто не включаються до міжнародних баз даних.

Українська мова має багатий потенціал для термінотворення, який базується на її фонетичних, морфологічних та семантичних особливостях. Національна специфіка українського термінотворення проявляється у пріоритеті власних ресурсів, застосуванні метафоризації, інтеграції діалектної лексики, розвитку суфіксальних моделей словотвору та семантичній прозорості.

Під час творення нових термінів перевага надається питомим українським словам та кореням. Наприклад, замість запозиченого *перформанс* вживається *вистава* або *продуктивність* залежно від контексту.

Багато українських термінів утворюються на основі метафоричного осмислення, що робить їх більш образними й доступними для розуміння. Наприклад, *вікно можливостей* як образний вираз у політиці чи економіці.

У деяких випадках до термінотворення залучаються слова з діалектів, що збагачує термінологічний фонд. Наприклад, термін *бовдур* у будівельній сфері походить із народної лексики.

Українська мова має широкий арсенал засобів словотворення, зокрема за допомогою суфіксів, що дозволяє створювати логічні й зрозумілі терміни. Наприклад, терміни *літак* і *плавник* утворені за допомогою суфіксів *-ак* та *-ник*.

Українські терміни часто створюються так, щоб їхнє значення було очевидним навіть для непідготовленої аудиторії. Наприклад, термін *сонячна батарея* чітко описує об'єкт і його функцію.

Подальший розвиток українського термінознавства залежить від активної співпраці між лінгвістами, фахівцями різних галузей і державними органами; впровадження сучасних технологій для автоматизації створення і впорядкування термінології; популяризації українських термінів у наукових публікаціях, освітніх матеріалах та масмедіа; розширення участі України у міжнародних термінологічних проєктах; підготовки нових кадрів через спеціалізовані освітні програми та курси; посилення ролі академічних установ у розробці й упровадженні термінологічних стандартів [1].

Українське термінознавство, попри всі труднощі, має значний потенціал для подальшого розвитку. Його успіх сприятиме не лише вдосконаленню наукової комунікації, але й зміцненню національної ідентичності. Крім того, створення якісної та уніфікованої термінологічної бази стане важливим кроком для інтеграції України у світовий науково-технічний простір.

Список літератури

1. Мунтян О. О. (2023) Екстраполяція комп'ютерної термінології у текстах українських новин. *Закарпатські філологічні студії*. Видавничий дім "Гельветика", 2023. В. 34. Т. 2. С. 26 – 31.
2. Мунтян О. О. Запозичені терміни в українському економічному дискурсі. *Вісник науки та освіти (Серія "Філологія", Серія "Педагогіка", Серія "Соціологія", Серія "Культура і мистецтво", Серія "Історія та археологія")*: журнал. 2024. № 8(26) 2024. С. 310 – 320.